

Zadaci

2014. jun

269. (1) Rešiti jednačinu

$$|x| + |x + 1| + |x + 2| = 6.$$

270. (2) Neka su a , b i c realni brojevi. Uprostiti izraz

$$\frac{(a + b + c)^2 - (a + b - c)^2}{(a - b + c)^2 - (a - b - c)^2}.$$

Odrediti uslove za a , b i c tako da dati izraz bude definisan.

271. (3) Odrediti zbir kvadrata rešenja jednačine

$$2^{x^2-2x-10} = \frac{1}{4}.$$

272. (4) Proveriti tačnost implikacije:

$$\text{Ako je } (\log_3 x)(\log_x 2x)(\log_{2x} y) = \log_x x^2, \quad \text{tada je } y = 9.$$

273. (5) Rešiti trigonometrijsku jednačinu

$$\sin^4 x + \cos^4 x = 1.$$

274. (6) Neka je data funkcija

$$f(x) = \frac{1}{1 + \frac{1}{x}}.$$

Izračunati $f^2(x) = f(f(x))$, $f^3(x) = f(f(f(x)))$ i $f^9(x) = f(f(\dots(f(x))\dots))$.

**2014. jun Matematika sa proverom sklonosti za studije
Inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika**

275. (1) Proveriti tačnost jednakosti

$$(32)^{-2} \cdot \left(\frac{1}{2}\right)^{-11} + \left(\frac{1}{1 + \sqrt{5}} + \frac{1}{1 - \sqrt{5}}\right)^{-1} + (0,5 : 1,25)^{-1} = \frac{5}{2}.$$

276. (2) Rešiti jednačinu

$$\sqrt{3x + 13} = 2\sqrt{x + 3} + \sqrt{x - 1}.$$

277. (3) Proveriti tačnost jednakosti

$$4^{\log_2 3 + \log_4 \frac{5}{11}} = \frac{45}{11}$$

2014. septembar

278. (1) Uprostiti izraz

$$\left[\frac{1}{a-2} - \frac{a}{(a-1)^2 + 3} \right] : \left[\frac{1-a^2}{a^3+8} + \frac{1+a}{a^2-4} \right].$$

Odrediti vrednost izraza za $a = -1, 25$.

279. (2) Rešiti jednačinu

$$\sqrt{2x-3} = \sqrt{x-2} + \sqrt{x-3}.$$

280. (3) Dokazati tačnost jednakosti

$$\log_{\frac{1}{9}} \left(\log_2 \frac{1}{2} \cdot \log_{\frac{1}{2}} 8 \right) = -\frac{1}{2}.$$

281. (4) Izračunati

$$\sin \frac{\pi}{12}.$$

282. (5) Ako je

$$f(x) = \frac{2014x + 1}{2014x - 1},$$

izračunati $f(f(x))$.

**2014. septembar Matematika sa proverom sklonosti za studije
Inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika**

283. (1) Proveriti tačnost jednakosti

$$\left[\left(\left(7 + \frac{1}{3} \right) : \frac{11}{6} \right)^{-1} + \frac{3}{4} \right]^{1/4} \cdot \left[\left(\left(14 + \frac{2}{3} \right) : \frac{11}{3} \right)^{-1} + \frac{3}{4} \right]^{1/4} = 1.$$

284. (2) Rešiti jednačinu

$$\sqrt{2x + 14} = \sqrt{x + 5} + \sqrt{x - 7}.$$

285. (3) Izračunati

$$\log_2(5 \log_3 9 - \log_5 25).$$

2015. jun

286. (1) Proveriti da li su brojevi

$$\frac{\sqrt{3}}{3 + \sqrt{3}} \quad \text{i} \quad \frac{-\sqrt{3}}{3 - \sqrt{3}}$$

rešenja jednačine $2x^2 + 2x - 1 = 0$.

287. (2) Neka je a realan broj. Dokazati identitet

$$1 - \frac{8}{a^2 - 4} \left[\left(1 - \frac{a^2 + 4}{4a} \right) : \left(\frac{1}{a} - \frac{1}{2} \right) \right] = \frac{a - 2}{a + 2}.$$

288. (3) Rešiti jednačinu

$$4^{-x + \frac{1}{2}} - 7 \cdot 2^{-x} - 4 = 0.$$

289. (4) Rešiti sistem jednačina

$$\begin{aligned} \log_2 x + \log_4 y &= -2 \log_{\frac{1}{2}} 4, \\ \log_4 x + \log_2 y &= 5. \end{aligned}$$

290. (5) Proveriti identitet

$$\frac{\cos \alpha}{\sin \alpha - \cos \alpha} + \frac{\sin \alpha}{\sin \alpha + \cos \alpha} = \frac{\tan^2 \alpha + 1}{\tan^2 \alpha - 1}.$$

291. (6) Ako je $f(x) = \frac{x+1}{x-1}$, dokazati da je

$$\frac{f(x) - f(y)}{1 + f(x)f(y)} = \frac{y - x}{xy + 1}.$$

**2015. jun Matematika sa proverom sklonosti za studije
Inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika**

292. (1) Proveriti tačnost jednakosti

$$\left[\left(\frac{3}{5} + \frac{2}{3} : \frac{3}{7} \right) : 10 \frac{7}{9} \right]^{-2} = 25.$$

293. (2) Dokazati identitet

$$a \left(\frac{\sqrt{a} + \sqrt{b}}{2b\sqrt{a}} \right)^{-1} + b \left(\frac{\sqrt{a} + \sqrt{b}}{2a\sqrt{b}} \right)^{-1} = 2ab, \quad a > 0, \quad b > 0.$$

294. (3) Rešiti jednačinu

$$\log_{x-2}(x^2 - 6x + 10) - 1 = 0.$$

2015. septembar

295. Dokazati

$$\sqrt[3]{2} + \frac{1}{\sqrt[3]{9} + \sqrt[3]{6} + \sqrt[3]{4}} - \sqrt[3]{3} = 0.$$

296. Dokazati

$$\frac{x^3 + y^3}{x + y} : (x^2 - y^2) + \frac{2y}{x + y} - \frac{xy}{x^2 - y^2} = 1, \quad x \neq \pm y.$$

297. Rešiti sistem jednačina

$$\sqrt{x} - \sqrt{y} = 1, \quad x + y = 5.$$

298. Rešiti jednačinu

$$(\log_3 x)^2 - 4 \cdot \log_3 x + 3 = 0.$$

299. Proveriti tačnost identiteta

$$\sin^2 \alpha \sin^2 \beta + \cos^2 \alpha + \cos^2 \beta = 1 + \cos^2 \alpha \cos^2 \beta.$$

300. Neka je data funkcija

$$f(x) = \frac{1 - \frac{1}{1 + \frac{1}{x}}}{1 - \frac{1}{1 - \frac{1}{x}}}.$$

Odrediti $f(f(x))$, kao i inverznu funkciju $f^{-1}(x)$.

**2015. septembar Matematika sa proverom sklonosti za studije
Inženjerstva zaštite životne sredine, deo Matematika**

301. Izračunati

$$\frac{2^{-3}}{3^2} \cdot \left(\frac{2^{-2}}{3}\right)^{-2} : 2.$$

302. Uprostiti izraz

$$\left(a - \frac{27}{a^2}\right) : \frac{a^2 + 3a + 9}{a^2}, \quad a \neq 0.$$

303. Rešiti sistem jednačina

$$x + y = 11, \quad xy = 28.$$

304. Dokazati jednakost

$$\log_3 4 \cdot \log_4 5 \cdot \log_5 6 \cdot \log_6 7 \cdot \log_7 8 \cdot \log_8 9 = 2.$$

RESENJA

2014. jun

269. (1) Razlikujemo četiri slučaja

$$\begin{aligned} x \leq -2: & \quad -x - x - 1 - x - 2 = 6, \quad x = -3, \\ -2 \leq x \leq -1: & \quad -x - x - x + x + 2 = 6, \quad x = -5 \\ -1 \leq x \leq 0: & \quad -x + x + 1 + x + 2 = 6, \quad x = 3, \\ 0 \leq x: & \quad x + x + 1 + x + 2 = 6, \quad x = 1. \end{aligned}$$

Rešenja su $x_1 = -3$ i $x_2 = 1$.

270. (2) Formula za razliku kvadrata daje

$$\frac{(a+b+c-a-b+c)(a+b+c+a+b-c)}{(a-b+c-a+b+c)(a-b+c+a-b-c)} = \frac{2c \cdot 2(a+b)}{2c \cdot 2(a-b)} = \frac{a+b}{a-b}.$$

Dati izraz je definisan ako je $a \neq b$.

271. (3) Kako je $1/4 = 2^{-2}$, iz date jednačine izlazi

$$x^2 - 2x - 10 = -2, \quad x^2 - 2x - 8 = 0, \quad (x - 4)(x + 2) = 0.$$

Rešenja su $x_1 = 4$ i $x_2 = -2$, tako da je $x_1^2 + x_2^2 = 20$.

272. (4) Logaritmi se mogu svesti na istu osnovu: ako je c bilo koji pozitivan broj tada

$$\frac{\log_c x \log_c 2x \log_c y}{\log_c 3 \log_c x \log_c 2x} = 2 \log_x x.$$

Dalje je

$$\frac{\log_c y}{\log_c 3} = 2, \quad \log_x y = \log_x 9, \quad y = 9,$$

tako da je implikacija tačna.

273. (5) $\sin^4 x - \sin^2 x = \cos^4 x - \cos^2 x$, $\sin^2 x(\sin^2 x - 1) = \cos^2 x(1 - \cos^2 x)$,
 $-\sin^2 x \cos^2 x = \cos^2 x \sin^2 x$, $\sin^2 x \cos^2 x = 0$. Tako je $\sin x = 0$ ili $\cos x = 0$.
 Rešenja su $x = k\pi$, $k \in \mathbf{Z}$, i $x = \frac{\pi}{2} + l\pi$, $l \in \mathbf{Z}$, ili kraće $x = m\frac{\pi}{2}$ gde je $m \in \mathbf{Z}$.

274. (6) Najpre se može uprostiti

$$f(x) = \frac{1}{1 + \frac{1}{x}} = \frac{x}{x + 1}.$$

Tako je

$$f^2(x) = f(f(x)) = f\left(\frac{x}{x+1}\right) = \frac{\frac{x}{x+1}}{\frac{x}{x+1} + 1} = \frac{x}{2x+1},$$

$$f^3(x) = f(f^2(x)) = f\left(\frac{x}{2x+1}\right) = \frac{\frac{x}{2x+1}}{\frac{x}{2x+1} + 1} = \frac{x}{3x+1},$$

$$f^6(x) = f^3(f^3(x)) = f^3\left(\frac{x}{3x+1}\right) = \frac{\frac{x}{3x+1}}{3 \cdot \frac{x}{3x+1} + 1} = \frac{x}{6x+1},$$

$$f^9(x) = f^3(f^6(x)) = f^3\left(\frac{x}{6x+1}\right) = \frac{\frac{x}{6x+1}}{3 \cdot \frac{x}{6x+1} + 1} = \frac{x}{9x+1}.$$

2014. jun - Matematika sa proverom sklonosti

275. (1) Transformacije daju

$$2^{-10} \cdot 2^{11} + \left(\frac{1 - \sqrt{5} + 1 + \sqrt{5}}{(1 + \sqrt{5})(1 - \sqrt{5})} \right)^{-1} + \left(\frac{1}{2} : \frac{5}{4} \right)^{-1} = 2 + \frac{1-5}{2} + \frac{5}{2} = \frac{5}{2}.$$

276. (2) Kvadratni koreni su definisani ako i samo ako je $3x + 13 \geq 0$ i $x - 1 \geq 0$ i $x + 3 \geq 0$, to jest $x \geq 1$. Kvadriranjem dobijamo

$$3x + 13 = 4(x + 3) + 4\sqrt{(x + 3)(x - 1)} + x - 1,$$

odnosno $-x + 1 = 2\sqrt{x^2 + 2x - 3}$. Uz novi u slov $-x + 1 \geq 0$, dalje se može računati, što nije neophodno, $x^2 - 2x + 1 = 4(x^2 + 2x - 3)$. Presek dva uslova daje uslov $x = 1$, što je i rešenje polazne jednačine.

277. (3)

$$4^{\log_2 3 + \log_4 \frac{5}{11}} = 4^{\log_2 3} \cdot 4^{\log_4 \frac{5}{11}} = (2^2)^{\log_2 3} \cdot \frac{5}{11} = 2^{\log_2 3^2} \cdot \frac{5}{11} = 3^2 \cdot \frac{5}{11} = \frac{45}{11}.$$

2014. septembar

278. (1) Transformacije datog izraza I daju

$$\begin{aligned} I &= \left[\frac{1}{a-2} - \frac{a}{a^2-2a+4} \right] : \left[\frac{(1-a)(1+a)}{(a+2)(a^2-2a+4)} + \frac{1+a}{(a-2)(a+2)} \right] \\ &= \frac{a^2-2a+4-a^2+2a}{(a-2)(a^2-2a+4)} \cdot \frac{a+2}{a+1} : \left[\frac{1-a}{a^2-2a+4} + \frac{1}{a-2} \right] \\ &= \frac{4}{(a-2)(a^2-2a+4)} \cdot \frac{a+2}{a+1} : \frac{a-2-a^2+2a+a^2-2a+4}{(a-2)(a^2-2a+4)} \\ &= \frac{4(a+2)}{(a+1)(a-2)(a^2-2a+4)} \cdot \frac{(a+2)(a-2a+4)}{a+2} \\ &= \frac{4}{a+1}. \end{aligned}$$

Za $a = -5/4$ dobija se $I(-5/4) = -16$.

279. (2) U domenu realnih brojeva jednačina ima smisla ako su izpunjena tri uslova $x \geq 3/2$, $x \geq 2$, i $x \geq 3$ čiji je presek $x \geq 3$. Kvadriranje leve i desne strane jednačine daje

$$(\sqrt{2x-3})^2 = (\sqrt{x-2})^2 + 2\sqrt{(x-2)(x-3)} + (\sqrt{x-3})^2,$$

$$\begin{aligned}
|2x - 3| &= |x - 2| + \sqrt{x^2 - 5x + 6} + |x - 3|, \\
2x - 3 &= x - 2 + 2\sqrt{x^2 - 5x + 6} + x - 3, \quad 1 = \sqrt{x^2 - 5x + 6}, \\
1 &= x^2 - 5x + 6 \quad x^2 - 5x + 5 = 0, \quad x_{1,2} = (5 \pm \sqrt{15})/2.
\end{aligned}$$

Rešenje je $x = (5 + \sqrt{15})/2$.

280. (3) Dati izraz je

$$\log_{\frac{1}{9}} \left(\log_2 2^{-1} \cdot \log_{\frac{1}{2}} \left(\frac{1}{2} \right)^{-3} \right) = \log_{\frac{1}{9}} ((-1) \cdot (-3)) = \log_{\frac{1}{9}} \left(\frac{1}{9} \right)^{-1/2} = -\frac{1}{2}.$$

281. (4)

$$\sin \frac{\pi}{12} = \sqrt{\frac{1 - \cos(\pi/6)}{2}} = \sqrt{\frac{1 - \sqrt{3}/2}{2}} = \frac{1}{2} \sqrt{2 - \sqrt{3}}.$$

282. (5)

$$\begin{aligned}
f(f(x)) &= \frac{2014 \frac{2014x+1}{2014x-1} + 1}{2014 \frac{2014x+1}{2014x-1} - 1} = \frac{2014^2 x + 2014 + 2014x - 1}{2014^2 x + 2014 - 2014x + 1} \\
&= \frac{2014 \cdot 2015x + 2013}{2013 \cdot 2014x + 2015}.
\end{aligned}$$

2014. septembar - Matematika sa proverom sklonosti

283. (1) Transformacije daju

$$\left[\left(\frac{22}{3} \cdot \frac{6}{11} \right)^{-1} + \frac{3}{4} \right]^{1/4} \cdot \left[\left(\frac{44}{3} \cdot \frac{3}{11} \right)^{-1} + \frac{3}{4} \right]^{1/4} = \left[\frac{1}{4} + \frac{3}{4} \right]^{1/4} \cdot \left[\frac{1}{4} + \frac{3}{4} \right]^{1/4} = 1.$$

284. (2) Kvadratni koreni su definisani ako je $2x + 14 \geq 0$, i $x - 7 \geq 0$ i $x + 5 \geq 0$, tj. $x \geq 7$. Kvadriranje daje

$$2x + 14 = x + 5 + 2\sqrt{(x+5)(x-7)} + x - 7.$$

odnosno $8 = \sqrt{x^2 - 2x - 35}$. Novo kvadriranje daje $x^2 - 2x - 99 = 0$ jednačinu čija su rešenja $x = 11$ i $x = -9$. Polazna jednačina ima jedno rešenje $x = 11$.

285. (3)

$$\log_2(5 \log_3 3^2 - \log_5 5^2) = \log_2(5 \cdot 2 \log_3 3 - 2 \log_5 5) = \log_2(10 - 2) = \log_2 8 = \log_2 2^3 = 3.$$

2015. jun

286. (1) Ako su x_1 i x_2 dati brojevi, tada

$$\begin{aligned}x_1 x_2 &= \frac{-3}{9-3} = \frac{-3}{6} = \frac{-1}{2}, \\x_1 + x_2 &= \frac{3\sqrt{3}-3-3\sqrt{3}-3}{9-3} = \frac{-6}{6} = -1.\end{aligned}$$

Na osnovu Vijetovih formula sledi da su x_1 i x_2 rešenja date jednačine. Zadatak se rešava i direktnim metodama.

287. (2) Transformacije leve strane L jednakosti daju

$$\begin{aligned}L &= 1 - \frac{8}{a^2-4} \left[\frac{4a-a^2-4}{4a} : \frac{2-a}{2a} \right] = 1 - \frac{8}{a^2-4} \left[\frac{a^2+4-4a}{2} : \frac{a-2}{1} \right] \\&= 1 - \frac{8}{(a-2)(a+2)} \cdot \frac{(a-2)^2}{2} \cdot \frac{1}{a-2} = 1 - \frac{4}{a+2} = \frac{a+2-4}{a+2} = \frac{a-2}{a+2}.\end{aligned}$$

288. (3) Kako je $4^{-x} \cdot 4^{\frac{1}{2}} - 7 \cdot 2^{-x} - 4 = 0$, uvodjenjem smene $t = 2^{-x}$ dobija se kvadratna jednačina $2t^2 - 7t - 4 = 0$. Rešenja ove jednačine su $t_1 = -\frac{1}{2}$ i $t_2 = 4$. Stepen ne može biti negativan, tako da je $2^{-x} = 2^2$, odnosno jedino rešenje je $x = -2$.

289. (4) Ako se uvede smena $u = \log_2 x$ i $v = \log_2 y$, dobija se sistem $u + \frac{1}{2}v = 2 \log_2 4 = 4$, $\frac{1}{2}u + v = 5$. Tako je $u = 2$ i $v = 4$ odnosno $(x, y) = (4, 16)$.

290. (5)

$$\frac{\cos \alpha \sin \alpha + \cos^2 \alpha + \sin^2 \alpha - \cos \alpha \sin \alpha}{\sin^2 \alpha - \cos^2 \alpha} = \frac{\frac{\sin^2 \alpha}{\cos^2 \alpha} + 1}{\frac{\sin^2 \alpha}{\cos^2 \alpha} - 1},$$

$$\frac{1}{\sin^2 \alpha - \cos^2 \alpha} = \frac{\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha}{\sin^2 \alpha - \cos^2 \alpha},$$

što je identitet.

291. (6)

$$\frac{f(x) - f(y)}{1 + f(x)f(y)} = \frac{\frac{x+1}{x-1} - \frac{y+1}{y-1}}{1 + \frac{x+1}{x-1} \frac{y+1}{y-1}}$$

$$\begin{aligned}
&= \frac{(x+1)(y-1) - (x-1)(y+1)}{(x-1)(y-1) + (x+1)(y+1)} \\
&= \frac{xy - x + y - 1 - xy - x + y + 1}{xy - x - y + 1 + xy + x + y + 1} \\
&= \frac{2y - 2x}{2xy + 2} \\
&= \frac{y - x}{xy + 1}.
\end{aligned}$$

2015. jun - Matematika sa proverom sklonosti

292. (1) Transformacije daju

$$\left[\left(\frac{3}{5} + \frac{2}{3} \cdot \frac{7}{3} \right) : \frac{97}{9} \right]^{-2} = \left[\left(\frac{3}{5} + \frac{14}{9} \right) \cdot \frac{9}{97} \right]^{-2} = \left(\frac{97}{45} \cdot \frac{9}{97} \right)^{-2} = \left(\frac{1}{5} \right)^{-2} = 25.$$

293. (2) Ako je L leva strana jednakosti

$$L = a \cdot \frac{2b\sqrt{a}}{\sqrt{a} + \sqrt{b}} + b \cdot \frac{2a\sqrt{b}}{\sqrt{a} + \sqrt{b}} = \frac{2ab\sqrt{a} + 2ab\sqrt{b}}{\sqrt{a} + \sqrt{b}} = \frac{2ab(\sqrt{a} + \sqrt{b})}{\sqrt{a} + \sqrt{b}} = 2ab.$$

294. (3) Jednačina se najpre može napisati u obliku $\log_{x-2}(x^2 - 6x + 10) = 1$. Prema definiciji logaritma $\log_c a = x \Leftrightarrow c^x = a$ dobija se

$$x^2 - 6x + 10 = (x - 2)^1, \quad x^2 - 7x + 12 = 0, \quad x_1 = 3, \quad x_2 = 4.$$

Jedino rešenje $x_2 = 4$ zadovoljava polaznu jednačinu. Rešenje $x_1 = 3$ se odbacuje, jer zamenom se dobija $\log_1 1$. Logaritam sa osnovom 1 nije definisan $\log_1 a$, što se lako proveriti iz gornje definicije. Naime, logaritam je definisan samo za osnovu c koja zadovoljava uslove $0 < c < 1$ i $1 < c < +\infty$.

2015. septembar

295. (1)

$$\frac{1}{\sqrt[3]{9} + \sqrt[3]{6} + \sqrt[3]{4}} = \sqrt[3]{3} - \sqrt[3]{2}, \quad 1 = (\sqrt[3]{9} + \sqrt[3]{6} + \sqrt[3]{4})(\sqrt[3]{3} - \sqrt[3]{2}), \quad 1 = 3 - 2.$$

296. (2) Ako je L leva strana, tada

$$\begin{aligned} L &= \frac{(x+y)(x^2-xy+y^2)}{x+y} \cdot \frac{1}{(x-y)(x+y)} + \frac{2y}{x+y} - \frac{xy}{(x-y)(x+y)} \\ &= \frac{x^2-xy+y^2+2y(x-y)-xy}{(x-y)(x+y)} \\ &= \frac{x^2-2xy+y^2+2xy-2y^2}{(x-y)(x+y)} = \frac{x^2-y^2}{x^2-y^2} = 1. \end{aligned}$$

297. (3) Ako se uvede smena $\sqrt{x} = t$ i $\sqrt{y} = s$, sistem postaje $t - s = 1$, $t^2 + s^2 = 5$. Eliminacija nepoznate iz prve jednačine $t = 1 + s$ zamenom u drugu, dobija se jedna jednačina sa jednom nepoznatom

$$1 + 2s + s^2 + s^2 = 5, \quad 2s^2 + 2s - 4 = 0, \quad s_1 = -2, \quad s_2 = 1.$$

Po konvenciji kvadratni koren je nenegativan, tako da je $s = 1$, i rešenje $x = 4$ i $y = 1$.

298. (4) Ako se uvede smena $t = \log_3 x$, dobija se kvadratna jednačina $t^2 - 4t + 3 = 0$, čija rešenja su $t_1 = 1$ i $t_2 = 3$. Rešenja polazne jednačine su $x_1 = 3$ i $x_2 = 27$.

299. (5) Prebacivanjem se dobija

$$\begin{aligned} \sin^2 \alpha \sin^2 \beta + \cos^2 \alpha - 1 &= \cos^2 \alpha \cos^2 \beta - \cos^2 \beta, \\ \sin^2 \alpha \sin^2 \beta - \sin^2 \alpha &= \cos^2 \beta (\cos^2 \alpha - 1), \\ \sin^2 \alpha (\sin^2 \beta - 1) &= -\sin^2 \alpha \cos^2 \beta, \end{aligned}$$

što je tačno.

300. (6) Prvo se može pojednostaviti data formula

$$f(x) = \frac{1 - \frac{1}{\frac{x+1}{x}}}{1 - \frac{1}{\frac{x-1}{x}}} = \frac{1 - \frac{x}{x+1}}{1 - \frac{x}{x-1}} = \frac{\frac{x+1-x}{x+1}}{\frac{x-1-x}{x-1}} = \frac{1-x}{1+x}.$$

Sada je

$$f(f(x)) = f\left(\frac{1-x}{1+x}\right) = \frac{1 - \frac{1-x}{1+x}}{1 + \frac{1-x}{1+x}} = \frac{\frac{1+x-1+x}{1+x}}{\frac{1+x+1-x}{1+x}} = \frac{2x}{2} = x.$$

Kako je $f^2(x) = x$ identična funkcija, to je funkcija f sama sebi inverzna $f^{-1}(x) = f(x)$.

II način. Iz formule $y = \frac{1-x}{1+x}$ se računa x

$$y + xy = 1 - x, \quad x(1 + y) = 1 - y, \quad x = \frac{1 - y}{1 + y}.$$

Medjusobna zamena oznaka promenljivih u formuli $x = \frac{1-y}{1+y}$ daje standardni zapis $y = \frac{1-x}{1+x}$ inverzne funkcije, u kome je x nezavisno promenljiva veličina a y zavisno promenljiva veličina, koji je identičan originalnoj funkciji.

2015. septembar - Matematika sa proverom sklonosti

301. (1) Ako je I dati izraz, tada

$$I = \frac{1}{8 \cdot 9} \cdot \left(\frac{1}{4 \cdot 3}\right)^{-2} : 2 = \frac{1}{8 \cdot 9} \cdot 16 \cdot 9 : 2 = 1.$$

302. (2) Ako je I dati izraz, tada je

$$I = \frac{a^3 - 27}{a^2} \cdot \frac{a^2}{a^2 + 3a + 9} = \frac{(a - 3)(a^2 + 3a + 9)}{a^2 + 3a + 9} = a - 3.$$

303. (3) Zamena iz prve jednačine $y = 11 - x$ u drugu jednačinu, daje jednu kvadratnu jednačinu $x(11 - x) = 28$, $x^2 - 11x + 28 = 0$. Tako je $x_1 = 7$ i $x_2 = 4$. Rešenja sistema su $(x, y) \in \{(4, 7), (7, 4)\}$.

304. (4) Ako je L leva strana jednakosti, tada je

$$L = \frac{\log 4}{\log 3} \cdot \frac{\log 5}{\log 4} \cdot \frac{\log 6}{\log 5} \cdot \frac{\log 7}{\log 6} \cdot \frac{\log 8}{\log 7} \cdot \frac{\log 9}{\log 8} = \frac{\log 9}{\log 3} = \log_3 9 = 2.$$